ב"ה

קהל עדת חסידי באז'א

מעם מחיבוחיים

✦ ליקוט דברי התעוררות בעניני תורה ותפלה ועבודת השי"ת ✦

גליון **אלף ער"ה**

פרשת **ויגש**

ז' טבת תשפ"ב לפ"ק

דף היומי: תענית כט | **חפץ חיים:** כלל ג' אות א'

סוף זמן קריאת שמע:

י-ם וביתר	א'	**8:12**	ב'	**8:58**
ב"ב ובי"ש	א'	**8:13**	ב'	**8:59**
מודיעין עי'	א'	**8:14**	ב'	**8:59**
קרית גת	א'	**8:15**	ב'	**9:00**

סוף זמן תפילה:

י-ם וביתר	א'	**9:19**	ב'	**9:49**
ב"ב ובי"ש	א'	**9:20**	ב'	**9:50**
מודיעין עי'	א'	**9:21**	ב'	**9:50**
קרית גת	א'	**9:22**	ב'	**9:51**

הזמנים הועתקו מלוח 'הליכות יום'

קידוש לבנה

לקט אמ"ק והתעוררות בעניני קידוש לבנה

א. תנא דבי ר' ישמעאל וכו', אמר אביי הלכך צריך למימרא מעומד, מרימר ורב אשי מכתפי להו ומברכי, פי' דרך חשיבות להקביל פני שכינה דרך כבוד [נראה דרצה לומר שלא היה עומד כל א' בפני עצמו ומברך אלא נתחברו יחד כתפיהן להדדי ומברכין יחד שזהו דרך חשיבות להקביל פני השכינה, ולכן כתבו האחרונים דאין מקדשין הלבנה תחת הגג דאין זה דרך כבוד **אלא יוצאין מתחת הגג לתוך הרחוב כדרך שיוצאין לקבל פני המלך שיוצאין לקראתו**, ב"ח].

גרסינן במס' סופרים, אין מברכין על הירח אלא במוצאי שבת **כשהוא מבושם ובגדיו נאים** ותולה עיניו כנגדה ומיישר רגליו ומברך ואומר ג"פ סימן טוב תהיה לכל ישראל וכו', ואומר לחבירו ג"פ שלום עליך, **וילך לביתו בלב טוב** וכו'. (טור סי' תכח)

ב. וקטן משהגיע לחינוך מחנכין לו בה. (מ"ב שם סק"א ע"ש עוד)

ג. יאזור חיל לברך ברכת הלבנה בכונה שהוא מקבל פני שכינה, וגילו ברעדה. (עבודת הקודש)

ד. בברכת הלבנה **יאמר תיבה בתיבה בנחת רוח ושפה ברורה, כי הרי הוא אומר שהוא מקבל פני שכינה** ואיך ישלח דברו בחפזון וארעי כבלע את הקודש ותיבות הברכה תבלעמו אר"ש. (עבודת הקודש)

ה. ואומר ג' פעמים "שלום עליכם", ואם אין עמו ג' בני אדם נותן שלום ג' פעמים לאדם אחד... וטעם נתינת שלום זה כתב מהרי"ל בתשובה **משום שמחה הואיל וקבלו השכינה.**

ומהר"ר הירץ כתב ששמע ממרדכי צדיק שקבל מראשונים אחרי כי קלל ואמר "תפול עליהם אימתה ופחד" ראוי לומר לחבירו לא עליך כי אם שלום עליכם. (מטה משה)

ו. כשיאמר "תפול עליהם אימתה ופחד" יכוין בראשי תיבות שהוא שם קדוש, **ויש סגולה גדולה באמירת ברכת הלבנה להנצל מאויב ומכל רע אם יאמרנה כתיקונה.** (עבודת הקודש להחיד"א)

ז. ונוהגין לומר דוד מלך ישראל חי וקיים שמלכותו נמשל ללבנה ועתידה להתחדש כמותה וכנסת ישראל תחזור להתדבק בבעלה שהוא הקב"ה דוגמת הלבנה המתחדשת עם החמה שנאמר שמש ומגן ה' **ולכן עושין שמחות ורקודין בקידוש החדש דוגמת שמחת נשואין** (בחיי פר' וישב וד"ע). (רמ"א סי' תכו ס"ב)

ח. ואחר כך רוקד ג' פעמים כנגדה שהוא סימן שמחה, כיון שהוא כקבלת השכינה משמחין כנגדה. (לבוש)

ט. וכתב בהגהות מיימוניות פ"י דברכות [אות ס] "מוהר"ם כשהיה מקדש בחול היה לובש סרבל מכובד שהיה לו.

ודע כי ענינים אלו **שצריכים להיות בשמחה בקידוש החודש, וענין הרקודים יש לו סוד גדול בדבר הקבלה,** וכבר הארכתי בו ת"ל בפירוש הגדול שלי במסכת סנהדרין, וכתבתי **שכולם הם ענינים שמחת נישואין שהאשה חוזרת ומתקדשת לבעלה,** כמ"ש לעיל סימן תי"ז בשם א"ז והוא סוד קידוש החודש, והמשכיל יבין. (דרכי משה, חכ"ו כ"ק ג)

י. תפול עליהם אימתה ג' פעמים ישר וג"פ הפוך, אומרים אותו בברכת הלבנה, הישר מורה על הרחמים וההפוך על הדין, כי אנו באים לכלול כנסת ישראל תתאה בז' ספירות שעליה להכרית כח המקטרגים הסובבים אותה, וכבר ידעת כי ג' ספירות הם דין, גבורה, הוד, מלכות, וג' רחמים הם, חכמה, נצח, יסוד, ואלו הספירות צריך להרחיק מהם הקליפות, אבל תפארת אין צורך כי אין להם עסק סביבו, כי הוא בריח התיכון אין שטן ואין פגע רע, **ועל כן אנו אומרים ששה פעמים פסוק זה להכרית כחות המקטרגים מהשש ספירות הנזכרות,** וכו'... (מגיד מישרים להב"י על שה"ש - יעו"ש עוד)

יא. בסו"ס או"ח כתב, סיפר לי החסיד מהר"י מייזל"ש, מעשה באחד שפגעו בו מתים בלילה ורצו להרגו **וביקש מהם שיניחוהו לעשות מצוה אחת קודם מותו, והלבנה היתה בחידושה, וקידשה בפניהם בכוונה גדולה, ונעשה לו נס כשדלג וקפץ ג' פעמים כמנהג, נשאו הרוח וניצול מהם.**

גם שמעתי שמי שיקדש הלבנה, מיום שיקדשה לא ידאוג שימות באותו החודש מאותו היום ואילך. (אליהו רבה סי' תרב)

טעם אמירת עלינו לשבח: ושמעתי מא' דברי טעם במה שנהגו בכמה מקומות לומר אחר קידוש לבנה "עלינו לשבח", דהיינו שלא יטעו ח"ו במה שאנו יוצאין נגד הלבנה ושמחין נגדה שיש שום חשש רעיון שאנו נותנין כבוד ללבנה, **לכן אנו אומרים עלינו לשבח, ומסיימין כי ה' הוא האלקים בשמים ממעל וכו' אין עוד, ומה שאנו יוצאין הוא רק כדי לראות גבורות של הקב"ה שהוא מאיר כרצונו לכל באי עולם,** וכענין שנא' (ישעיה מ, כב) "שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה". (ביאה"ל סי' תכו ד"ה ומברך)

יב. טעם לנער כנפי הציצית: טעם למה מנערין שולי כנפי הציצית דוקא אחרי קידוש לבנה ולא בשאר מצות, **לרמז בזה שאין אנו מאותן שעובדין לצבא השמים, רק לקיים מצות השי"ת כמו שאנו מקיימים במצוות ציצית.** (טעמי המנהגים בשם מהרא"צ מקומרנא)

יג. וצריך לנער שולי בגדיו להבריח את החיצונים הנעשין מקטרוג הלבנה, ומורי ז"ל היה מנער כנפות הטלית קטן, כי הוא בגד המלכות כנודע. (פרי עץ חיים)

יד. סגולה לכאב שינים: מהמגיד מטשרנוביל בשם הריב"ש (בעש"ט) לומר בברכת הלבנה "כך לא יוכלו כל אויבי לנגוע בי לרעה וכך לא יהיה לי ולכל בני ביתי כאב שיניים" ומסוגל לכאב שיניים. (בעש"ט עה"ת בסופו מס' חק עולם, וכן מובא בשם מרן הרה"ק מרוזין עיין בארות המים (יקוו המים בסופו) ובטעמי המנהגים דף תקסה: סגולה לכאב שינים מהרה"ק עירין קדישין מהר"י מרוזין זצוק"ל לומר בשעת קידוש הלבנה אחרי אומרו כך לא יוכלו כל אויבי לנגוע בי לרעה, ג"פ, יאמר בכל פעם ולא יהיה לי כאב שינים ע"כ, ועיין בספר רפאל המלאך ערך שינים).

טו. ע"י שמחה פעלו שיצא הלבנה: פ"א היה אצל מרן הרה"ק אדמו"ר הזקן מטשורטקוב זי"ע חסיד אחד שהיה עליו משפט קשה ד"ג, והיה החסיד הזה בעגמת נפש גדול כמובן, והיה אז מוצאי יו"ט, והחסידים עשו ריקודין בשמחה גדולה בבית החיצון שלפני היכל אדמו"ר זי"ע, והחסיד הנ"ל היה אז לפנים בהיכל אדמו"ר זי"ע, כי היה איש מקורב, ורצה לעורר רחמים על עצמו בעת שמחת מרן זלל"ה.

ויאמר אדמו"ר זי"ע אליו מדוע לא ילך גם הוא לרקוד עם החסידים, וסיפר לו מרן זי"ע מעשה, שאצל הבעש"ט זי"ע, היה פ"א במוצאי יוה"כ שלא נראתה הלבנה לקדשה, והבעש"ט זי"ע ראה אז ברוח קדשו שבאם יחסר המצוה הלזו תיכף אחר יוה"כ ח"ו, לא טוב יהיה על ישראל, ונתעגם מאוד מזה אחר יוה"כ, ורצה לעבוד במוחין דגדלות שלו שיהיה לבנה, ושאל כמה פעמים אם נראה הלבנה, אך למרות זה התקדרו השמים בעבים עד שלא היה שום סברא שיהיה לבנה עוד בלילה ההוא.

וחסידי הבעש"ט זי"ע לא ידעו מאומה עד היכן מגיעים הדברים מצורך הלבנה אז במוצאי יוה"כ, ולאשר נהגו לעשות יו"ט במוצאי יוה"כ בצאתם בשלום מן הקודש בעבודתם, ועבודת רבם הבעש"ט ביוה"כ אשר ממש היה דוגמת עבודת הכהן גדול, לכן גם הפעם היו שמחים מאוד בריקודין בהתלהבות קודש, ומתחילה רקדו בבית החיצון של הבעש"ט זי"ע, **ואח"כ מגודל התלהבות קדושתם בשמחה דחקו עצמם ונכנסו לחדרו של הבעש"ט זי"ע. ורקדו גם שמחו לפני הבעש"ט זי"ע, ויהי כאשר גבר עליהם עוצם התלהבות נפשם בריקודין של שמחה בחדר הבעש"ט, הרהיבו בנפשם לבקש שגם הבעש"ט בעצמו זי"ע ירקד עמהם, ויקחו את רבם הבעש"ט זי"ע בתווך, וירקד עמהם, ויהי בתוך הריקוד הקדוש הזה, קראו פתאום בקול שהלבנה בטיהרה, ורצו לקדש את הלבנה בלילה הזה.**

ואמר אז הבעש"ט זי"ע שמה שרצה לפעול בעבודה ומוחין שלו ולא פעל, פעלו החסידים רק בשמחה לבד, ומכאן נראה

- המשך בעמ' ג' -

שאל אביך ויגדך (ט)

"ולא יתבייש מפני המלעיגים" (ג)

המשך מכתב ב' - איך מתמודדים עם המלעיגים

(נדפס בגליונות ויצא - וישלח תשפ"ב)

העצה העשירית: הרי אנו מאמינים בהשגחה פרטית, וכל הנאותיו של אדם מדודים ומושגחים מלעילא, וא"כ הרי ברור שאם מן השמים הכינו לך בזיונות ודאי שיהיו לך ולא תוכל להתחמק מהם, **וא"כ לא תרויח מזה שתימנע עכשיו מעשיית הטוב מחמת הבושה ואדרבה אולי ע"י הבושות שיהיו לך עכשיו הרי תצא ידי חובתך ותרויח שלא תצטרך לבזיונות מדברים אחרים...** האם זה לא כדאי... (וזה דומה קצת לעצה שלישית ורביעית).

האם זה רק דמיון ?...

העצה האחת עשרה: עכשיו נחזור **למה שכתבת שהמג"ש אומר לך ע"ז שאתה מתבייש שילעיגו עליך, שזה רק דמיון,** ולכאורה לפי כל מה שכתבנו לעיל, שזה דבר שהרבה אנשים בעולם סובלים מאז ומתמיד, איך אפשר לומר שזה רק דמיון.

אכן אומר לך מה שנלע"ד בזה, כי הטור והרמח"ל והספר חסידים וכו', [שדיברו על כך שאנשים נמנעים מלעשות מצוה לפעמים מחמת הלעג והליצנות של אנשים אחרים] כל אלו מדברים מאנשים שהיו שרויים בין אנשים ריקים ופוחזים לצים וגם גוים ורשעים, וכמו שהביאו מדוד המלך שאמר ואדברה בעדותיך נגד מלכים ולא אבוש, וכידוע מאז ומעולם סבלו בנ"י מגוים או מרשעי ישראל, שהיו לועגים להם ומבזים ומציקים ועוד, וע"ז צריך חיזוק גדול להתגבר **ואף בדורותינו מי שנקלע למקום של גוים או רשעים וכדו' ודר ביניהם, הוא צריך אומץ ועזות גדול להתגבר על הקשיים של הבושת.**

אבל אתה בני היקר, שזכית ב"ה לישב בישיבה של מטה, חסידישע ישיבה, וגדל ב"חסידישע משפחה" ו"חסידישע סביבה", בה נמצאים רק בחורים יקרים מסולאים מפז, עוסקים בתורה ויראה, **האמת הוא שאין לך ממי וממה להתבייש, כי כמעט ואין בנמצא בחור בישיבה או א' מהקלויז או מהמשפחה, שילעג לך "באמת" על התמדתך ועל התלהבותך בתפלה, ועל הנהגתך הטובה בדרך ארץ וחסידות ושאר ענינים.**

ואף שידע אני שאתה מתפלא עלי, כי הלא אתה נמצא בישיבה ומתמודד ומרגיש כל יום ויום שקשה לך להתמודד עם הלעג של החברים שיאמרו עליך שאתה פרומער, או צדיק'ל, או חאניאק וכדומה, ואתה מרגיש שדברים אלו פוגעים בך ממש כמחט בבשר החי, ולפעמים אף המבט שלהם בלי לומר כלום פוגע בך, מי יודע מה חושבים עלי ומה מדברים מאחורי גבי.

ואני רוצה להוסיף לך, ממה שאני יודע ומכיר, שאני כמעט בטוח, שרוב רובם של הבחורים שלא מתעלים מספיק בתויר"ש, **חלק גדול מאוד מסיבת אי עלייתם, הוא הרגשה זו ודמיונות אלו, מה יאמרו עלי, אולי יצחקו ממני ואולי יאמרו עלי וכו'.**

אבל האמת הוא, כמו שהמג"ש שלך אמר לך שזה רק "דמיון", ואבאר לך זאת היטב בס"ד, כי הלא הבחורים היושבים עמך בישיבה הרי מחונכים הן בישיבה והן בבית **ויודעים היטב שעיקר תפקידו ומטרתו של האדם הוא לעלות בתורה וביר"ש ואין להם שום ספק בזה,** ואגלה לך עוד סוד, **שכל אלו שנראה לך שצוחקים ולועגים לך ולשאר הצדיקים, הם בעצמם בסתר לבם רוצים וחפצים מאוד מאוד גם להצליח ולהיות מתמידים ולהתפלל בהתלהבות ולהתנהג כחסידישע בחורים.**

אלא היות שהם ל"ע לא הצליחו מספיק בעבודתם, או

- המשך בעמ' ב' -

ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני וגו', ויגש אליו מאכט רש"י **מצינו הגשה למלחמה הגשה לתפילה הגשה לדורון,** זאג איך הגשה למלחמה **יעדער יוד בעדארף זעהן צו האלטן מלחמת היצר, און זאל מתפלל זיין צו השי"ת ער זאל איהם העלפן ער זאל איהם נישט לאזן, ער זאל וויסן אז נאך אלעס איז נישט זיין כח, נאר א דורון א מתנת חנם, אלמלא הקב"ה עוזרו אינו יכול לו** (קידושין ל:), דאס איז למלחמה ולתפילה ולדורון.

ו'יגש א'ליו יהודה ר"ת בגימטריא "טוב", **מען זאל זיין קודם א סור מרע, מלחמת היצר, דערנאך ועשה טוב,** "ויאמר" איז בגימטריא "רם טוב", **מען זאל זעהן אויפצוהייבן דעם טוב,** "בי אדוני" **מען זאל זעהן אז דער אדון כל זאל זיין אין איהם,** אהל שכן באדם (תהלים עח, ס), באדם זאג איך מיט מדת אד"ם - "מה", **אז מען איז באמת ביי זיך גארנישט דעמאלט אהל שכן באדם,** "בי אדוני" "ידבר נא עבדך דבר באזני אדוני", **אן א מסך המבדיל,** אני אשכון את דכא (ישעיה נז, טו).

ועתה אל תעצבו ואל יחר בעיניכם (מה, ה), אין ועתה אלא תשובה (תנחומא בשלח טו) **דער עיקר תשובה זאל זיין אל תעצבו נישט מיט עצבות,** ואל יחר בעיניכם ס"ת בגימטריא "רע", **אפילו מען האלט ח"ו ביי דעם רע, זאל מען נישט זיין מיט עצבות, נאר מען זאל זעהן תשובה צו טאהן און מאכן אויס דער רע - טוב.**

(נחלת יעקב [לר"ק אדמו"ר הקוה"ט מפאלין לעמבערג ז"ע] ויגש תרל"ט)

מיעוט אכילה עצה לתשובה

שובו שברו לנו מעט אוכל (מג, ב).

פירש הרה"ק ר' ישראל מרוז'ין ז"ע: אם אתם רוצים לשוב בתשובה שלימה לפני הבורא ב"ה, אזי תקנו בעצמכם המידה הזאת שתאכלו מעט ולא הרבה. (אור הגנוז - נסו"ס עבודת הלוי"ש)

עבודת הצדיק לפרסם אלקותו ית' בעולם

כה אמר בנך יוסף שמני אלקים לאדון לכל מצרים (מה, ט).

היה מעשה בסאדיגורא שהיו שהיה שם רשעים גדולים, ורצו תמיד לעשות לו עלילות, ופ"א לקחו גוי קטן והשליכו אותו אל הבור אשר בחצירו, ובעזר השי"ת גם זה לא עלתה בידם ונחלץ צדיק מידי רשעים, ויבואו אליו ויאמרו לו הן עתה ידענו כי איש אלקים אתם ואין מזיק לכם שום דבר, אך זאת הוא לפלא מפני מה לא נשארתם לישב בארץ רוסיא.

והשיב להם כי כתיב אצל יוסף כשהכיר את עצמו לאחיו אמר להם מהרו ועלו אל אבי ואמרתם אליו כה אמר בנך יוסף שמני אלקים לאדון לפרעה ולכל מצרים וגו' (בראשית מה, ט) וקשה למה שלח יוסף שהוא אדון במצרים, ולפי דעתינו אין כ"כ כבוד וגדולה ליעקב אבינו ע"ה וליוסף, ולמה פקד לומר זאת ליעקב.

אלא הפי' הוא כך, כ"ה אמר, השכינה הנקראת כ"ה אמר בנך יוסף שמני אלקים לאדון לכל מצרים, שפרסם שיש אלקים בעולם, וסיים הרה"ק מרוז'ין ואמר: אבל כאן עדיין אין יודעין, ע"כ באנו לישב בכאן ולפרסם אלקותו.

(וזה שנאמר עוד ויגידו לו לאמר עוד יוסף חי וכי הוא מושל בכל ארץ מצרים ויפג לבו כי לא האמין להם (שם מה, כו) ורק אחר כך נאמר וידברו אליו את כל דברי יוסף אשר דיבר אליהם וגו' ותחי רוח יעקב אביהם (שם מה, כז), ויש להבין מה הוסיפו בדבריהם שכעת האמין להם, אלא שבתחילה אמרו רק שהוא מושל בכל ארץ מצרים, ובזה ליעקב אבינו ע"ה אין כל רבותא, רק כשאמרו לו את כל דברי יוסף, והיינו שאמרו ששמני אלקים וכו' בזה ותחי רוח יעקב אביהם).

(כרם מית ישראל עמ' סח, מכתבי הר"מ ר' יוסף מייס טוקסטין מגאלדיטשוב וע"ע באורך בגליון שיד)

ובכל מאודך היינו כשאדם מאושר ועשיר וכו' ונותן אהבתו להשי"ת

ויפול על צואריו ויבך על צואריו עוד (מו, כט).

ושמעתי מאחי זצ"ל [ה"אביר יעקב"] זי"ע שאא"ז הקדוש מסאדיגורא שאל על מה שכתוב אצל יוסף (בראשית מו, כט) ויפול על צואריו ויבך על צואריו עוד, ואומר רש"י ז"ל אבל יעקב לא נפל על צוארי יוסף ולא נשקו, ואמרו רבותינו (מדרש אגדה) שהיה קורא קריאת שמע, ושאל אא"ז וכי לא היה זמן אחר לקריאת שמע אלא בדיוק בעת פגישתו עם יוסף בנו אהובו אחרי שנים רבות שחשב שטרף טרף.

וביאר, כי בקריאת שמע אנו מקבלים עלינו עול מלכות שמים, אהבת השם, מסירות נפש בכל לבבך ובכל נפשך (דברים ו, ה) אפילו נוטל את נפשך (ספרי ו, ה), כלומר להיות מוכן למסירות נפש, **ובכל מאודך מסירות הרכוש,** וא"כ דוקא אז היה זה הזמן הכי מתאים, כי מסירות נפש להבורא ב"ה באהבה רבה בעת צרה ומצוקה ברוח ובחומר, קל הרבה יותר מאשר ברגע מאושר עשיר בנכסים, וברגע של אהבה הנכספת לבן אבוד אהוב והנכסף באהבה כה עצומה אליו בלי גבול, אז אמר יעקב אבינו בחיר האבות לעצמו, **עכשיו שאני מלא כל כך אושר ואהבה האמור לבשר ודם, ואם כי הוא בני, לא ולא, אלא שמע ישראל ואהבת את ה' אלקיך, את האהבה הזאת ועוד יותר אני מוסר במסירות נפש אל ה' אלקיך.**

(מי שלמה להרה"ק ר' שלמה מייס מסאדיגורא זצוק"ל - ה' טבת תשכ"ז)

בכל מה שאדם עושה יתקן מקודם צורך גבוה

ואת יהודה שלח לפניו (מו, כח), **לתקן לו בית תלמוד שמשם תצא הוראה** (רש"י שם, ב"ר צה, ג).

לימוד מוסר מזה כל פעולה שאדם עושה, ראשית דבר יראה בפעולה זו להכין ענין לצורך גבוה. כמו מי שזוכה לבנות בית, יצייר במחשבתו בתחילה איזה חדר בבית שיהיה מוכן לו להיות סגור שם לתורה ולתפלה ולהתבודדות, ומקום מוכן בית ועד לחכמים, ואח"כ יצייר עניינים המצטרכים לו, וכן יעקב שלח מתחילה לתקן לו בית תלמוד. (של"ה הק')

יעקב אבינו הכין לנו הדרך שנוכל להטות האהבה שלנו להשי"ת

ויאסור יוסף מרכבתו וגו' ויפול על צואריו (מו, כט). ברש"י, יעקב לא נפל על צוארי יוסף ולא נשקו ואמרו חז"ל שקרא קריאת שמע.

שמעתי מפ"ק זקני מו"ר ז"ל [החידושי הרי"ם ששיבח מאמר מהר"ל [מפראג] **כאשר נתעורר בלב יעקב אע"ה אהבה ושמחה עצומה תחב אותה האהבה בעבודת השי"ת.**

(וז"ל המהר"ל (בגור אריה) אמנם יש לדעת ענין ק"ש שהיה קורא, ובזה יתורץ מה שלא היה קורא יוסף קריאת שמע, לפי שכאשר בא יעקב וראה את יוסף בנו מלך **בא בלבו אהבתו ויראתו של הקב"ה איך מדותיו הם טובות ושלימות ומשלם שכר טוב ליראיו, וזהו מדת החסידים אשר יקרה להם דבר טוב מתדבקים אל הקב"ה על הטובות והאמת שעשה עמהם,** וזהו ק"ש, שבו נזכר יחוד מלכות שמים ואהבתו,וראוי היה לקרות ק"ש כאשר בא אליו יוסף וכו', יעו"ש עוד).

והרב מוהר"ש יאיר נ"י סיפר לי ששמע שאדמו"ר מקאצק ז"ל אמר, זאת דבר קטן למעלת קדושת האבות ז"ל.

ונראה ליישב מה ששיבח זקני ז"ל היה הכונה **שיעקב אע"ה הכין דרך עבודה זו עבור כלל ישראל, שיהיה בכוחם בכל עת התעורר איזהו אהבה וחיבה להטותה להשי"ת.**

לכך מובא ברש"י ז"ל כוונה זו שנעשה מזה פירוש פשוט, אזי יוכל כל איש ישראל לבוא לזה.

וכן היה רוב עבודת האבות הקדושים הכל להכין דרכי עבודה לכלל ישראל, אכן האבות הקדושים אין לשער גודל דביקותם ומסי"נ תמיד להשי"ת עד שמלאכי השרת נתקנאו בהם כדאי', והיה כוונת אדמו"ר מקאצק ז"ל על האבות בעצמם.

(שפתי צדיק אות לח)

העצבות מונעת העבודה והשמחה מוסיפה חשק

ותחי רוח יעקב (מה, כז). העצבות גורמת מניעת **העבודה וקיום המצות** וביטול **עסק התורה וכונת התפלה** ומבטל מחשבה טובה לעבוד את ה', והיא שער התחלת גרוי הסתת היצר הרע אפילו אם הוא צדיק, בהראותו כי אין לו תועלת בעבודה בהיות יסורים עליו וכו'.

וגם כי בא עליו בדרך חסידות באמור לו איך יעלה בדעתך עפר רמה ותולעה להתקרב להתקדש בקדושת מלכו של עולם, וכמו שכתוב (משלי כה, ז) ראמות לאויל חכמות וגו' וכמו שכתוב (איוב לה, ז) ואם צדקת מה תתן לו. גם גורמת סילוק רוח הקודש מעליו.

וההיפך בהיותו עובד ה' יתברך בשמחה כמו שכתוב (תהלים ק) עבדו את ה' בשמחה, **כי השמחה מוסיפה חשק רב ואהבה להתדבק בו יתברך** וכתיב תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב וגו'. כי העבודה אם היא בעצבון דומה לעבד העובד לרבו בפנים עצבות וזועפות, וכתיב (משלי י, כב) ברכת ה' היא תעשיר ולא יוסיף עצב עמה, כי העצבון הוא נמשך מזוהמת סמא"ל ונחש שהטילו באדם וחוה כמו שכתוב באדם (ג, יז) בעצבון תאכלנה וכתיב [בחוה] (שם טז) בעצב תלדי בנים ועל ידי כך הקב"ה ושכינתו מסתלקים מעליו.

והראיה מיעקב בחיר האבות שנסתלקה ממנו שכינה ורוח הקודש עשרים ושתים שנים שפירש יוסף ממנו, **וכששמח בבשורתו כתיב ותחי רוח יעקב, ששרתה עליו רוח הקודש,** ואמרו רבותינו ז"ל (פסחים קיז, זח"א רט"ז) אין שכינה ואין נבואה שורה לא מתוך עצבות וכו', וכן מצינו באלישע ובבני הנביאים דכתיב (מלכים ב' ג, טו) והיה כנגן המנגן וכתיב (שמואל א' י, ה) ולפניהם תוף וחליל וכנור והמה מתנבאים.

ואפי' בכל עבודת מצוה ותהלה צריך שיהי' בתכלית השמחה כמו שמצינו באביי (ברכות ל) דהוה בדיח טובא ואמר תפלין קא מנחנא, וכן רב ברונא משום דסמך גאולה לתפלה לא פסק חוכא מפומיה כל ההוא יומא. (שערי קדושה-למוה"ר מייס ויטאל ז"ע)

המשך מעמ' א'

מחמת הכשרונות, או מחמת שארי סיבות וקשיים שיש לכל א' וא' שאינו מצליח, **שאין כמעט אף אחד בישיבתך שחוסר הצלחתו נובעת מחוסר רצון או מחוסר אמונה או חוסר הכרה בחשיבות התויר"ש, אלא אך ורק מסיבות וקשיים שונים,** וממילא היות **שאדם הוא בס"ה אדם, אזי לפעמים מחמת קנאה הם מציקים ופוגעים בחברים הבחור המתחיל להצליח** והרבה פעמים הוא מחמת שמרגישים יותר שפלות מצבם וחוסר הצלחתם כאשר רואים שא' מן החברים מתחיל להצליח, אז הם נשברים ומחמת הכאב והצער מנסים הם [**בשוגג או באונס וע"פ רוב אין מרגישים מה שעושים,**] למנוע את החבר מלהצליח, וכך הם ירגישו יותר בנוח כשיהיה עוד א' שיהיה כמותם.

אבל האמת הוא שזה רק מחמת מצוקתם וצערם, אולם בפנימיות הלב הם מעריכים ומוקירים מאוד מאוד את הבחור שהוא מנצל את הזמן ומוסר עצמו לעסק התורה ומתפלל כהוגן ונזהר מלשה"ר ורכילות וקריאת עתונים ודיבורי סרק וכדו', ובמשך הזמן תראה ותיווכח **כי הם באמת מכבדים ומעריכים אותך,** כל זה אני כותב לך מתוך נסיון מה שראיתי לעשרות ומאות, **וכמעט אין יוצא מן הכלל.**

ואם היה לך מקום לחשוש, הרי הוא להיפך, דהיינו, שהייתי יכול **להבין שאתה מפחד להיראות כבחור טוב, שלא לגרום צער ועגמ"נ והרגשת אפסיותם** לאלו הבחורים השבורים והמסכנים, **אבל לפחד מהם ולהתבייש מהם, הס מלהזכיר, זה ממש בושה להתבייש מהם.**

אבל תנאי אחד יש בדבר, והוא שיהיה לך מדות טובות ושלא תתגאה עליהם, כי אם תתגאה ותסתכל על החברים בזלזול, ובפרט אם תגנה אותם ותזלזל בהם, ולא תתנהג בשפלות וענוה, אזי ברור הדבר שישנאו אותך ואכן יזלזלו בך ולא יעריכו אותך וקצת בצדק. (לבד ממקרים שבהם יש ע"פ תורה צורך לעמוד נגדם ולפעמים לזלזל בהם. אם רק אז תעשה זאת ולא מתוך שנאה אלא מתוך יראת שמים וערנסקייט, הם בהחלט יעריכוך על כך, עכ"פ בסתר לבם)

אבל אם תתנהג בשפלות וענוה, כמו שמדריכים אותך מוריך ומחנכיך וספרי היראה והחסידות, ותחפש גם הצלחתם של החברים, לקיים מצות עזוב תעזוב עמו מפעם לפעם, ללמוד עם מי שיבקש לך, לפני מבחן וכדומה ובפרט אם תלמד עליהם בלבך זכות על שהם אינם לומדים טוב, כי הם אנוסים ומסכנים וקשה להם הדבר שבעתים, **אזי קרוב הדבר שיכבדו אותך ויעריכו אותך ויאהבו אותך, ואף הם יתרוממו ויתעלו במשך הזמן,** כמו שכתבתי לך כבר, כי הדבר המרומם ביותר את החברים בישיבה הוא כשבחור אחד מתרומם והוא גורם לעוד ועוד.

ואגלה לך עוד סוד, כי הבחורים האלו כשפוגעים ומזלזלים בך, לפעמים הם מנסים לבחון אותך ולראות עד כמה אתה חזק, אם אתה מתקפל לפניהם או לא, וברגע שאתה נכנע אליהם ויורד ממדריגתך בשביל חשש שיזלזלו בך (כגון שקורים לך באמצע הלימוד לבא לאיזה מקום אתם ואתה מפחד לסרב להם שמא יזלזלו בך או ישנאו אותך, אבל האמת הוא כשהם רואים שאתה נכנע להם) **הם מרגישים מנצחים ומסתכלים עליך כמנוצח כחלש ומסכן ואינם מעריכים אותך כלל וכלל,** ורק יש להם הנאה קצת כמ"ש לעיל שכך יהיה להם יותר נח, אבל המעמד שלך אצלם נהיה ירוד מאוד, **משא"כ כשתעמוד חזק ותסרב ליכנע להם, כמובן בלי גאוה ובלי לבזות אותם, אזי יעריכו אותך מאוד ויכבדו אותך ויסתכלו עליך כעל מנצח.**

וע"ד זה סיפר מרן אדמו"ר שליט"א פעם סיפור נפלא **שפ"א שאל הרה"ק רבי משה צבי מסאווראן זי"ע** לרבו **הרה"ק הרבי רבי ברוך ממעז'בוז זי"ע,** איך אפשר להתגבר על היצר הבא ומקשקש ומנסה בכל כוחו להכשיל, ענה הרה"ק ר' ברוך וא"ל, **האמת הוא שגם אלי הוא מגיע היצה"ר,** אבל אני אומר לו, **אמור לי האמת, וואס פאר א פנים וועל איך האבן ביי דיר אז איך וועל דיר פאלגן** [איזה פנים יהיה לי אצלך אם אני אשמע בקולך] דהיינו שהיצה"ר לבד מעריך ומכבד זה שאינו שומע בקולו, ומזלזל במי שנוצח על ידו ושמע לקולו.

עד"ז הבחורים האלו שנראה לך שהם מנסים למשוך אותך אליהם, הם מסתכלים עליך בזלזול ובלעג כשאתה נכנע להם ואינך מצליח **לעמוד על עקרונותיך ולהתנהג כפי שמתאים לבחור חשוב כמותך,** וזה מה שעליך לחשוב ולענות כשיש לך חשש ופחד אודות הלעג של החברים, כי "איזה פנים יהיה לך אצלם כשתיכנע אליהם ותשמע בקולם".

ממילא שפיר אמר לך המג"ש, כי בנוגע אליך ה"ז כמעט כולו דמיון ואינו בושת אמתי.

[ובזה נסכם את פרטי הענינים האיך להתגבר על המכשול הקשה הזה של הבושה: **א.** לזכור שזה "בעיה" קדומה שעמה התמודדו כל הדורות וזה מיסודי היהדות כמ"ש הטושו"ע ועוד, **ב.** לזכור מה הוא מפסיד בשביל הבושות, **ג.** לחפש חברים טובים ולא לחפש קרבת אלו המלעיגים, **ד.** יחשוש מהבושות שיהיה לו בעולם העליון ואף בעוה"ז יעשה לו ה' בושות אחרות כי א"א להרויח מעבירה ולהפסיד ממצוה, **ה.** לחשוב שזה פחות ממסירות נפש, **ו.** שעי"ז יהיה לך יותר שכר, ועי"ז

המשך בעמ' הבא

המשך מעמ' ב'

העבודה שלך יותר לשם שמים, ז. לזכור שהבזיונות הם כפרת עונות ותמורתם יוכל לזכות לשפע גדול ברו"ג, ח. ה"חסידים" היו עזים ולא התביישו, ט. שויתי ה' לנגדי תמיד ע"ז לא יתפעל מהלועגים, י. לזכור שגם הבזיונות הם בהשגחה פרטית, יא. להתבונן שזה דמיון ומוגזמת התייחסותך אליהם.]

ועוד ב' סיבות שזה רק דמיון: **א.** כיון שכל הגישה הזאת של להתבייש להיות טוב מפני החברים **הוא טעות מיסודה,** כי הלא **כמו שיש בחורים שאולי ילעגו עליך, הלא לעומת זה ישנם הרבה בחורים ואברכים ובפרט רבותיך והוריך שהם כולם דווקא יעריכו אותך על כך, ומהם עליך להתבייש להיפך, להיות לא טוב,** שזה הבושה הגדולה אצלם, **וא"כ למה בחרת להתבייש דוקא מפני החברים האלה** שהם בעצם מסכנים ושבורי לב ולא להתבייש מפני אנשים מבוגרים או חברים הטובים וחכמים.

ובכלל, דע לך כלל גדול, שלעולם לא תימנע לעשות דבר טוב שע"פ דעתך והבנתך כן צריך לעשות וזהו רצון ה', בשביל החשש שמא ילעגו עליך, **כי זה חשבון לא נכון** כלל, חז"ל אמרו כי **כמו שפרצופיהם אינם שוים כך דעותיהם אינם שוות,** וממילא, כל **מה שתעשה, אפילו אם תצליח למצא חן בעיני פלוני הלא מאותה סיבה תאבד את חינך בעיני השני,** ומה גם שהרבה פעמים שגם אצל זה שאתה רוצה למצא חן בעיניו יתכן שלא "זכית" לכוין לדעתו וע"י זה שתעשה כך דוקא תפסיד אצלו, **וממילא אם תחשוב בחשבון של "סוחר" מה כדאי ומה לא, דע לך שלעולם לא כדאי לחשוב מה יאמר עליך פלוני, כי לא בטוח שתצליח לרצותו,** ויתכן שתפסיד ע"ז מעמדך אצל אחרים, **ע"כ עצה טובה שלעולם תעשה מה שנ"ל שכך רצון השי"ת, ובעיני השי"ת ב"ה אפשר לדעת איך למצא חן, כי הלא רצונו כתוב ומפורש בתורתו** וגם ה"חן" שאתה רוצה לרכוש אצל בני אדם, מה שרק תעשה יהיה לך אנשים שתמצא חן בעיניהם, (וע"פ רוב גם כאלו שלא).

וידוע המעשה שמספרים על צורת חייו של האדם החושב מה יאמרו עליו ורוצה תמיד לצאת י"ח הבריות, מעשה באדם שרכב על חמור... וכו'...

ב. אמר פעם חכם א', לעולם אין לך להתפעל ולהתבייש מאנשים הלועגים ובזים לך, אחרי שתעשה חשבון למה הלה לועג לך, כי ע"פ רוב אדם שלועג לאחרים הוא אדם שלא טוב לו בחייו ויש לו צער או עגמ"נ או בושות וכדו' ומנסה להחיות עצמו ע"י שלועג לאחרים, או שמחמת מצוקותיו הוא מפתח בעצמו מדה רעה של קנאה ושנאה ומנסה להשפיל אחרים וע"ז לבנות עצמו, **ממילא אם חכם אתה אין לך מה להתפעל מאדם כזה שהוא** בעצם נמצא במצוקה, והרבה פעמים זה נובע פשוט משיעמום וחוסר תעסוקה, **ולא נראה לי שיש לך להתפעל מכזה אדם שפשוט משעמם לו ומחפש מה לדבר ורוצה למצא חן בעיני חברו ומחפש מה לספר ומה לחדש וממילא נפלת קרבן בידו,** אף שזה לא נעים, אבל להתפעל מכזה אדם ? נראה מאוד מגוחך!

ולפעמים זה שלועג הוא מסיבה שמרגיש שלא בנוח כשרואה חבריו מתנהגים טוב שזה מחייב אותו, נו, תגיד לי האם מבחור כזה אתה מתפעל?

ואם אין שם א' מהסיבות הנ"ל, הרי מדובר בבחור מושחת ובעל מדות רעות ומגונות שפשוט מרוע לב מציק ולועג ומבזה, האם יש מזה מה להתפעל מבחור כזה שהוא פשוט אדם מגונה? (צריך לרחם עליו שהגיע לשפל כזה ולהתפלל עליו! אבל להתפעל ממנו?...).

ולפעמים יש אחד שלועג לך פשוט משום שמכוין לטובתך, כגון אדם חכם שרואה בך דבר לא טוב או התנהגות טפשית וכדומה ולועג לך כדי שתבין ותימנע מהנהגות כאלו, ובמקרה כזה ג"כ אין לך מה להצטער או להתביישׁ, אלא אדרבה תעריך ותכיר טובה ותודה שאומר לך דברים שהם לטובתך וקבל את הלעג כעזר וסיוע להשתפר.

זה לא כ"כ נורא... ועוד סוד קטן אגלה לך, כי הגם שיש לבחורים פחד נורא שמא ילעגו ויצחקו עליהם, **אבל דע לך ששום דבר לא יקרה גם אם יצחקו עליך, עדיין אף אחד לא מת ולא נפצע מזה שצחקו עליו,** הרבה אנשים היו ויש בעולם שצחקו עליהם ולא שמו אל לבם ולא קרה להם כלום, **הפחד הוא פחד שוא, כמובן שזה קשה, אף א' לא רוצה שיצחקו עליו, אבל הפחד לא צ"ל כ"כ גדול,** כי באמת לא קורה כלום כשצוחקים ממך, ע"כ אל תחשוב שזה ב"אמת" נורא כ"כ, קבל את זה בפרופורציה הנכונה ואל תגזים...

ודע עוד כי ע"פ רוב זה עובר מהר מאוד, בפרט כשאתה לא מתייחס לזה ע"פ רוב מפסיקים הלועגים מעבודתם והרבה פעמים כשרואים אותך חזק ולא מתפעל [ולא מחפש להחזיר ולפגוע חזרה...] הם נהפכים למעריצים, או לפחות הם תופסים את מעמדם ומצבם הנחות וסותמים את הפה...

הם יודעים מה שאתה לא יודע, הם יודעים שהלעג והליצנות שלהם לא שוה כ"כ הרבה ואין לזה ערך ותוכן אמיתי ולפעמים הם בעצמם מתביישים אח"כ בדבריהם, ע"כ אל תייחס לזה יותר חשיבות מאשר הם בעצמם מייחסים לדבריהם...

צריך להתחזק בה' בין בזמנים טובים ובין בזמנים קשים

ויהי ה' את יוסף, ס'שטייט אין מדרש (תנחומא ישן וישב ט'ז) ויהי ה' את יוסף אין לו אלא ברווחה מנין אפילו בצער הרי כתב ויתנהו אל בית הסהר אעפ"כ ויהי ה' את יוסף בצרה וברווחה היה עמו, **יוסף האט שטענדיג געוואוסט אז דער אייבערשטער איז דא מיט איהם, סיי אין די גוטע צייטן סיי אין די שווערע צייטן,** ס'מאכט זיך דאך ביי א מענטש **זמנים פון עליה און זמנים פון ירידה, ער דארף וויסן אז דער אייבערשטער געפינט זיך שטענדיג מיט איהם אין אלע צייטן.**

להגיד בבוקר חסדך ואמונתך בלילות (תהלים צב, ג), דורך דעם ואמונתך בלילות, **אויב בשעת ס'איז דא שווערע צייטן, א חשכות האלט מען זיך מיט אמונה, איז מען זוכה להגיד בבוקר חסדך, אז ס'זאל ווערן לעכטיג און מ'וועט זוכה זיין צו חסדים,** דורך דעם וואס ויהי ה' את יוסף אפילו אין די שווערע צייטן און ער האט זיך געהאלטן מיט אמונה בה' וויסענדיג אז דער אייבערשטער איז דא מיט איהם, האט ער זוכה געווען להגיד בבוקר חסדך, אז ער האט עולה געווען לגדולה, ער איז געווארן משנה למלך און ער האט נאך מפרנס געווען יעקב אבינו ואחיו, כי למחיה שלחני אלקים. (ויגש תשנ"ז)

כל המאורעות יהיו מובנים כשיתגלה מלכותו ית' בעולם

אני יוסף (מה, ד). ס'איז דא פון חפץ חיים וואס ער האט געזאגט אויף די פרשה, מ'זעהט בנוגע צו די גאנצע השתלשלות פון יוסף מיט די ברידער, די ברידער האבן נישט פארשטאנען וואס גייט פאר אז מ'איז זיי חושד אלץ מרגלים, און שפעטער האבן זיי געטראפן אין זייערע פעקלעך די געלט וואס מ'האט זיי צוריק געגעבן, אויך אזוי מיט'ן בעכער, און דאס וואס יוסף האט געהייסן אראפ ברענגען בנימין קיין מצרים, און אזוי ווייטער אלעס פון ארום, **אבער בשעת יוסף האט געגעבן א זאג אני יוסף איז אלעס געווארן קלאר,** זיי האבן שוין אלעס פארשטאנען אז ס'האט געדארפט אזוי זיין כדי ס'זאל מקוים ווערן די חלומות, אז אלע שבטים זאלן זיך ביקן צו יוסף.

די זעלבע זאך איז אויך אויף די וועלט ובפרט אינ'ם גלות, ס'איז ביי א מענטש שווער צו פארשטיין די הנהגת הבורא, די הסתרה איז גרויס, סיי בנוגע צום כלל ישראל סיי בנוגע צו יעדער איינער בפרט, **אבער בשעת ס'וועט זיין די גאולה און דער אייבערשטער וועט זאגן אני ה', דעמאלטס וועט אלעס ווערן קלאר, מ'וועט שוין אלעס פארשטיין און מ'וועט זעהן אז אלעס האט געדארפט אזוי זיין, די אלע ירידות זענען געווען לצורך עליה, בעיקר לצורך די גרויסע עליה וואס וועט דעמאלטס זיין, און טאקע דורך דעם וואס אין גלות איז מען זיך מתחזק מיט אמונה, ואמונתך בלילות, וועט מען זוכה זיין להגיד בבוקר חסדך, אז בשעת די גאולה וועט מען טאקע זעהן אז אלעס איז חסדים.** (שם)

ישראל נמשלו ללבנה

ישראל נמשלו ללבנה, די לבנה ווערט אהנגערופען המאור הקטן, א בחי' פון יעקב, ויעקב הוא הקטן, ישראל זענען די בחי', כי אתם המעט מכל העמים, שאתם ממעטים את עצמכם, אזוי ווי די לבנה האט נישט קיין אייגענע ליכט נאר זי איז מקבל די ליכט פון די חמה, אזוי אידען פילען ביי זיך שטענדיג אז זיי זענען נאר מקבלים, זיי האבען נישט קיין אייגענע זכותים נאר אלעס איז חסדי שמים און חסדי אבות, און אויך די לבנה נעמט די ליכט וואס זי איז מקבל און גלייך שיינט זי עס פאר אנדערע, און זי נעמט גארנישט פאר זיך אליין.

ישראל נמשלו ללבנה, דאס האט מען געזעהן **ביים פעטער רבי ישראל,** ביי איהם איז אלעס געווען זכות אבות **ווי ער פלעגט דאך שטענדיג זאגען ס'איז אלעס נאר בזכות פונ'ם הייליגען טאטען ז"ל,** און אויך ער האט גארנישט געמיינט זיך, נאר ער האט אלע מאהל אינזיגען געהאט אנדערע און אלעס וואס ער האט געטוהן איז געווען פאר אנדערע.

אוודאי אז מ'וועט זיך אהפלערנען פון זיינע מידות טובות פון זיין ערליכקייט פון זיין אמת'קייט, בעיקר ווי ער איז געווען געטריי לעשות רצון צדיק, דאס וועט אוודאי זיין א זכות פאר זיין נשמה אין עולם האמת, און מיט דעם וועט מען קענען עפעס אהפצאלען וואס מ'איז איהם שולדיג אלץ הכרת הטוב, דאס וואס ער האט געטוהן אלע יאהרן פאר אונז פאר די ישיבה פאר די חסידות בכלל און פאר יעדער איינער בפרט, און דאס וועט אויך זיין אונזערע התקשרות צו זיין הייליגער טאטע דער רבי ז"ל.

ס'ווערט געברענגט אין חז"ל אז דער טאג האט זיך אהנגעהויבען טעג פון חשכות, מ'האט מתרגם געווען די תורה אויף יוונית, נאר וואס איז די עצה צו דעם, מ'דארף זעהן צו לעכטיג מאכען דורך תורה אור, דורך די לעכטיגקייט פון תורה קען מען לעכטיג מאכען די וועלט, און אויך דורך שבת קען מען לעכטיג מאכען די וועלט, מנוחה ושמחה אור ליהודים. (ליל שישי פור לח' טבת תש"ע אחר קידוש לבנה)

מזרא מקדש

...מטרת הקלויז הוא לא רק להיות בית גדול שמגדלין בו תורה ותפילה, אלא שהאברכים מתפללי ולומדי הקלויז **כולם יתעלו כאן ויגדלו מאוד בתורה ותפילה,** וכאן ישבו בשבת אחים גם יחד, לדבר דברי תורה וחסידות, ושיהיו דברים היוצאים מן הלב ונכנסים ללב... ע"כ דיברנו בענין עשה טוב, ובענין סור מרע צריך לראות **שלא ידברו שיחה בטלה כאן בקלויז ובפרט בעת התפלה לא לדבר בכלל,** ובעזה"י ימנו משגיחים ע"ז.

(בעת מעמד קביעת מזוזות בקלויז בביתר כ"ה אדר ב' תשנ"ז)

קידוש לבנה - המשך מעמ' א'

איך שצריך אדם לבטוח בה' ולשמוח תמיד בשמחה של מצוה, ואף בעת צרה ח"ו הבאה על האדם יוכל לפעול ישועתו כשהוא בשמחה. (דברי דוד עמ' סז-סח)

טז. הרוחות מפזרים הענינים כדי שהצדיקים יוכלו לקדש: פעם כשלא נראתה הלבנה בבאיאן וקרב ליל האחרון, לזמן קידוש הלבנה, נכנסו החסידים לקודש פנימה לאדמו"ר ה"פחד יצחק", לבקש כי יפעל בכח תפילתו וקדושתו שתראה הלבנה בטהרתה, אדמו"ר הק' שקבלם בארשת של דאגה ענה להם, שיכנסו לבנו הוא מרן אדמו"ר הקוה"ט מבאיאן טשרנוביץ זי"ע, כדבריו עשו החסידים ונכנסו לחדר רבינו הק', למסור לו שליחות אביו הק', פתח רבינו פי קדשו ואמר: "כתיב **עושה מלאכיו רוחות משרתיו אש לוהט" "עושה מלאכיו רוחות", הקב"ה עושה את הרוחות לשלוחיו, כי "משרתיו" הם הצדיקים "אש לוהט" לוהטים בהתלהבות וחשקות לקדש הלבנה הנקראת אש".**

בסיימו את דבריו הק', התחילו העבים להתפזר ונראתה הלבנה בטהרתה, באו החסידים ובשרו לאדמו"ר ה"פחד יצחק", את דברי רבינו הק' שעשו רושם וכי אפשר לקדש הלבנה, בשמחה על כי אפשר לקיים את המצוה, יצא אדמו"ר ה"פחד יצחק" וקדש את הלבנה בהתעוררות ודביקות נפלאה, ורושם של קורת רוח ניסך בפניו הק', על דבר פעולת בנו הוא רבינו הק'. (משכנות הרועים עמ' מח)

יז. הקב"ה נתן כח לבנ"י שיוכלו להאיר הרקיע כהבטתם: באחד מחדשי החורף, עבר מחצית החודש ועדיין לא נראתה הלבנה בבאיאן, ואדמו"ר ה"פחד יצחק" זי"ע, טרם קידש את הלבנה, בליל האחרון לזמן קידוש הלבנה, יצאו האחים הק' בני ה"פחד יצחק" החצרה, ואתם המון החסידים והמתינו אולי תתראה פני הלבנה, בעמדם, נפרד בכור האחים [הה"ק מטשרנוביץ] מאחיו הק', והחל להתהלך בחצר הקודש הלוך ושוב תפוס שרעפים, מביט מפעם לפעם השמימה לראות אם נתגלתה הלבנה.

לאחר זמן מה התקרב למקום מעמד אחיו הק', ופתח פי קדשו וסיפר, **הרב הקדוש מברדיטשוב זי"ע,** עמד פעם בליל האחרון לזמן קידוש הלבנה וחיכה שתראה הלבנה, שעדיין לא נתפזרו העבים באותו חודש ולא יכלו לקדשה עד כי פירש אז הרה"ק מברדיטשוב את הפסוק **"ויוצא אותו החוצה ויאמר הבט נא השמימה וספור הכוכבים** וגו' **ויאמר לו כה יהיה זרעך"** (בראשית טו, ה), השי"ת הוציא את אאע"ה החוצה ואמר לו, "הבט נא השמימה", "וספור", פי' והאר מלשון ספיר, ואז תראה את "הכוכבים", "ויאמר לו", **הבטיחו הקב"ה לאאע"ה "כה יהיה זרעך", כח זה יהיה מסור לזרעך, שיוכלו בהבטתם השמימה להאיר הרקיע ויתראו הכוכבים.**

ככלות הרה"ק מברדיטשוב את דבריו, נראתה הלבנה בטהרתה וקדשוה, עד כאן סיפר רבינו הק', ומיד בגמרו דבריו, התחילו העבים אט אט להתפזר ונתגלתה הלבנה ובשמחה יצא אדמו"ר ה"פחד יצחק" לקדש הלבנה, יחד עם בניו הק' וכל אנ"ש. (משכה"ר עמ' נא מכתבי הרה"ח רמ"א פישמן)

יבין משה וחנה
לע"נ
הרה"ח ר' **משה** בהרה"ח
ר' **מרדכי זיידל** ז"ל
וזג' מרת **חנה** ב"ר יחיאל ע"ה
הונצחו ע"י בניהם הי"ו

ז' טבת (תק"מ) יומא דהילולא דהרה"ק רבי צבי הירש זי"ע בן הבעש"ט הק' זי"ע

א. מוה"ר צבי ז"ל בן הבעש"ט איש אלקים קדוש, כל ימיו התנהג כאחד מפשוטי העם והסתיר תורתו ויראתו מבני אדם, ורק אחר פטירתו נודע שהיה גדול בתורה ואיש אלקים. (מליצי אש ז' טבת)

מרן ז"ל אמר בשם צדיקים, אשר לו היה בנו הרה"ק רבי צבי ממלא מקום אביו הבעש"ט הק' לא היתה עוד שום מחלוקת בין הצדיקים. (מאמר מרדכי)

פעם התאכסנו כמה צדיקים אצל הרה"ק רבי צבי הירש, ובחצות לילה ראו שנתעורר משנתו ונאנח וחזר לשכב, ואמרו שזהו תיקון החצות שלו. (שם)

ב. נשמה קדושה: הה"צ רבי צבי בנו של בעל שם טוב זלה"ה, אמר עליו אביו ז"ל אני הייתי פרוש י"ד שנים, וזה הירשלי בני נולד על פי הדיבור, **ואביו צוה עליו, שיתנהג בהצנע לכת**, וישמור מאוד את נפשו מלדבר, כי נשמתו נלקחה מעולם הדיבור, וכל מה שבקשוהו חביריו שיאמר איזה דבר בשם אביו, והוא פקודת אביו שמר, ואחז במדת השתיקה, והוא קיבל לקח מפי דודו הה"צ רבי גרשון מקיטוב, אשר כתב אליו במכתב משנת תק"ז: בקשתי שטוחה שתתמיד בלימוד, למען לא תהיה טרחתי שטרחתי בך בחנם, וכו' (עי' בס' משנת חסידים מערכת רבינו כל המכתב).

דברי תורה לא נשמע ממנו, רק איזה סנסנים, הבו לה' בני אלים (תהלים כט, א) נוטריקון י'עקב א'בינו ל'א מ'ת (ספר קרבן עני), עוד נאמר בשמו, כי צריך האדם לעשות הכנה כדי לקבל קדושת שבת, כמו שכתוב (שמות טז, ה), והכינו את אשר יביאו, ויותר לא נשמע ממנו.

בעת שנפטר הבעל שם טוב, בא הר' צבי בנו אל אביו בבכיה אמר לו אביו: ידעתי שנתתי לך נשמה קדושה, וכשהייתי רוצה, היה בכחי להביא נשמת אדם הראשון בסוד העיבור, והיית יודע כל מה שצריכין לדעת, אבל יש לך נשמה קדושה, ואינך צריך לכל זאת. (כרם ישראל פ"ד אות א)

ג. יראתו: הרה"ק רבי פנחס קאריצער ז"ל אמר על הרה"ק רבי צבי הירש בנו של הבעש"ט הק' ז"ל, **כי יש לו אותה מדרגת היראה שהיתה במתן תורה** כמו שנאמר (שמות כ, יז) למען תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו, **ויודע כל מה שבשמים ממעל, ומה ששותק ואינו אומר, כי מגודל ענותנותו סבור שכל האנשים יודעים כמוהו.** (כתבי רבי אברהם שלמה מצפת נכד "המלאך", כת"י צפת אות סט)

ד. איך עובדים את השי"ת: הבעל שם טוב נראה לבנו הצדיק רבי צבי זלה"ה אחר פטירתו, ושאל אותו, איך עובדים את הש"י, **ונדמה לו כהר גבוה תחת השמים, ואצלו עמק עמוק מאוד, ועמד על ראש ההר, וזרק את עצמו לתוך העמק, ונתפרקו איבריו עד לפרורין, אחר כך אמר לו: כך עובדין את הבורא ברוך הוא.** (כרם ישראל, פ"ג אות ז)

ז' טבת (תרמ"ג) יומא דהילולא דהרה"ק רבי שלום יוסף מהוסיאטין זי"ע

א. נולד בשנת תר"כ לאביו אדה"ז מהוסיאטין, בשנת תרל"ה נשא את הרבנית חי' בת רבי אפרים מרגליות ממאציוב זי"ע חתן המגיד מטריסק זי"ע, נפטר בדמי ימיו בהיותו כבן כ"ג שנה, ז' טבת תרמ"ג, ואף כי צעיר לימים היה, יצא שמו לתהלה בפי כל מכיריו ויודעיו, אשר העריצו אותו בהערצה נפלאה, גם חו"ז המגיד הקדוש מטריסק העריכו וחיבבו עד מאוד וכה הוא כותב לו במכתב (נדפס דעת משה השלם עמ' רצד) אל כבוד חתני יקירי וחביבי כנפשי האברך והחכם המפורסם יקר המעלה מאוד נעלה ונכבד לשם ולתפארת וכו'.

על גדולתו סיפר אחד מזקני החסידים, כי דרכו בקו' היתה לעשות שאלות והשבעות בחלום, ופעם מצאה מחברתו הטהורה הרבנית, אחד מהפתקים הללו מתחת לכרו אשר למראשותיו, ושאלה אותו ע"ז כי לא דימתה בנפשה כי כה גדול ונשגב הנהו, ענה לה: **אותי מכיר ויודע רק הרבש"ע בעצמו, אבי מכירני קצת"!** הרבנית חי' נישאה בשני' לכ"ק רבי דוד מבאהוש בן רבינו אדה"ז מבאהוש זי"ע. (נר"י ח"ו עמ' רכ"ו)

ב. הרה"ק רבי שלום יוסף זי"ע בנו הצעיר של אדה"ז מהוסיאטין זי"ע נפטר לדאבון לב בעודו בדמי ימיו בז' טבת תרמ"ג, בהותירו אחריו יתומים קטנים [בנו הרה"ק רבי מנחם נחום מהוסיאטין ובתו הרבנית אשת הרה"ק רבי אהרן מסאדיגורא זי"ע, הצעיר שבהם בן שנתיים, היה כ"ק האדמו"ר רבי משה'ניו מבאיאן זי"ע] הוא היה חתן הגה"צ רבי אפרים זלמן מרגליות ממאציוב - נכד הגה"ק בעמח"ס "שערי תשובה" על שו"ע או"ח, וחתן הרה"ק המגיד מטריסק זי"ע.

והנה לאחר פטירת הרה"ק רבי שלום יוסף זי"ע בא חותנו זצ"ל להיכל הקודש בהוסיטאין כדי לקחת לביתו את בתו האלמנה וילדיה, בעת שנטלו ברכת הפרידה עלתה בכיה גדולה בבית, ואמר אדה"ז מהוסיאטין זי"ע: אנו אומרים **"שופט האמת מעבדיו אמת עושה חסד ואמת"** תיבת אמת מורה על דין, מה שמגיע לו לפי שורת הדין זהו האמת ממש, והנה אנו רואים שהשי"ת הוא שופט האמת, ומעבדיו אמת, היינו פעולותיו והנהגותיו הוא עם בחי' האמת, והיינו בחי' הדין, אבל אנו מאמינים דהדין הוא ג"כ רק חסד, וזהו עושה חסד ואמת, שאפילו בשעת עשיית הדין שנקרא אמת עושה בזה ג"כ חסד.

סיפר החסיד המפורסם רבי אברהמ'צי הורנשטיין ז"ל שבעת בוא אדה"ז מסא"ג זי"ע לנחם את אחיו אדה"ז מהוסיאטין זי"ע, והתיישב ואמר לו: כתיב מה יקר חסדך אלקים (תהלים לו, ח) "ווי שווער איז דיין חסד וואס קימט פון מידת הדין". (נר"י ח"ב עמ' סו)

ובנו"א עיין דעת משה השלם עמ' רצה, שכשאדה"ז מהוסיאטין אמר מ"ש שופט האמת וכו', כנ"ל, ענה לו מחותנו הגה"צ ר' אפרים ממאציוב: כתיב מה יקר חסדך אלקים, יקר פירוש כבד, והיינו שאנחנו מאמינים שכל הדברים הבאים על האדם מן השמים הם כולם חסדים, אך מה יקר, מה כבד הוא, חסדך אלקים, החסדים שבאים ממדת הדין, כבד הוא עלינו לנשאם, ואנחנו יכולים לסבול רק חסד הבא מצד הרחמים, ע"כ.

ג. כשנסע המגיד הקדוש מטריסק להוסיאטין בשנת תרל"ה לנשואי נכדתו הרבנית חי' בת חתנו הרה"ג רבי אפרים ממאציב זצ"ל, עם הרה"צ רבי שלום יוסף בן הרה"ק רבי מרדכי שרגא מהוסיאטין זי"ע, והיו שם ג"כ הצדיקים רבי אברהם יעקב מסאדיגורא זי"ע ורבי דוד משה מטשורטקוב זי"ע, ובש"ק התפללו כולם בביהמ"ד של הרה"ק מהוסיאטין, וכיבדו להמגיד שיתפלל מוסף לפני התיבה, נענה להם המגיד ועבר לפני התיבה במתיקות ונעימות נפלאה כדרכו בקודש, והאחים הקדושים הנ"ל בני הרה"ק אור ישראל מרוז'ין זכי"ע הסבו פניהם אל המגיד בעמדו בתפילה, ולא יכלו להסיר עיניהם ממנו מרוב התפעלותם מנעימות תפילתו. (עקבי האר"י עמ' כג)

י"ב טבת (תקס"ו) יומא דהילולא דהרה"ק רבי משה מפשווארסק זי"ע בעל 'אור פני משה'

א. רבינו המחבר הגאון הקד' רבי משה הלוי מפשעווארסק זי"ע נולד לערך בשנת ת"פ לאביו הרה"ג רבי לוי ולאמו מרת אסתר. **שקד בתורה עד שהיה גדול בנגלה ובנסתר, וכל רז לא אניס ליה** (הסכמת הרה"ק מרימנוב זי"ע לספרו).

התחמם לאורו של מרן הקדוש הרבי ר' אלימלך מליזענסק זי"ע, ולמד אצלו עבודה ודרכי הקדושה, אולם - כפי שמעיד תלמידו הרה"ק החוזה מלובלין זי"ע בהסכמתו על ספר הלז - **היה מצניע לכת עד שלא נודע שהיה למדן**, עוד מספר החוזה שם, **שכל עניני רבינו היו רק לשם שמים ולעשות נחת רוח ליוצרו ית"ש, ושהגה"ק רבי משה אלשיך זצ"ל היה מתגלה אליו**, וכן מעיד הגה"ק מראפשיץ זי"ע בהסכמתו, **שרבינו הלך בדרכי האלשיך הקדוש, "וממשה עד משה לא קם כמוהו ממש"** (ואכן ספרו הק' מלא בציטוטים מספרי אלשי"ך הקדוש).

אף שלא רצה רבינו לענוד כתר הרבנות לראשו לעשותה עטרה להתגדל בה (כ"כ בהסכמת הגאבד"ק בוטושאן [בעמח"ס באר מים חיים עה"ת]), היה מפורסם ונערץ בין גאוני וצדיקי דורו, והכל ידעו "שכל דבריו היו באורים ותומים" (שם), גדולתו ומעמדו הרם בקרב צדיקי וגדולי דורו משתקפת **מתוך היותר מהמישים הסכמות שעל ספרו זה**, אור פני משה, ולדוגמא הגאון רבי אלכסנדר מרגליות אבד"ק סטאנוב שהיה מקודם בפשעווארסק, היה מפליג בשבחו של רבינו וכיבדהו עד מאוד, אמר עליו שהוא צדיק גמור (מובא בהסכמת הגאבד"ק ברטשין) ומרגלא בפומיה להתבטאות על רבינו "כי קדוש הוא לאלקיו" (מהסכמת הגרא"ז מרגליות).

רבה ועצומה היתה הערצת הרה"ק הרבי ר' זושא מאניפאלע לרבינו, הגאבד"ק מבארקא כותב בהסכמתו **שהרבי ר' זושא שיבח מאוד את רבינו, והעיד עליו שכבוד ה' חופף עליו וששרתה שכינה במעשה ידיו**, ונפלאים הם דברי בני הרבי ר' זושא בהסכמתם, הלא המה הגאבד"ק האניפאלי והגאבד"ק טשארני-אוסטרא, הם מספרים ששמעו מפי אביהם הקדוש, **שבהיותו נע ונד איקלע לעיר פשעווארסק, ולא הוטב בעיניו האכסניא שנקבע בעדו, בא נער קטן ואמר לו, אם להתאכסן רוצה מר, יבוא עמי, והוליכהו לבית רבינו, ואמר הרבי ר' זושא, "ראיתי בהיותו לומד היה דמות דיוקנו עומד לפני כדמות מלאך ה' צבאו', ובהיותו כותב ספרו הקדוש היה להב יוצא מאותיות הכתובות".**

ב. בענין כתיבתו סת"ם: השרף הקדוש מסטרעליסק נתגדל בנעוריו אצל הרה"ק מליזענסק, ולפני הגיעו למצוות שלחו הרבי ר' אלימלך לרבינו שיכתוב עבורו תפילין, כשנעשה בר מצוה הניח לו הרה"ק מליזענסק את התפילין, והוא החל לזעוק, אוי, אני נשרף... כי לא היה יכול לסבול אור קדושתם, אבל הרה"ק מליזענסק פקד עליו להתאמץ ולהתגבר ולא לפושטם.

ואף הרה"ק הרבי ר' אלימלך זי"ע בעצמו רכש לו תפילין מתלמידו, הוא רבינו, תפילין אלו עברו בירושה לנכדו, והגה"ק בעל מנחת אלעזר ממונקאטש זצ"ל השתדל כעשרים שנה לקנותם, עד שעלה הדבר בידו, ואז עשה סעודת הודאה לכבודם, בהסעודה סיפר, **שבשעה שהרה"ק מליזענסק בא לפשעווארסק להזמין פרשיות אלו, היה רבינו מלמד תינוקות והתנצל בפניו שאין לו רשות לבטל תינוקות של בית רבן מלימודם כדי לכתוב את הפרשיות, אמר לו רבו הקדוש, שהוא ילמוד עם הילדים עד שפרשיותיו יוכתבו**, וכן עשה (וראה בספר אהל אלימלך, אות ש"א, סיפור אחר אודות התפילין שכתב רבינו עבור רבו הקדוש מליזענסק).

הרה"ק העטרת צבי מזידיטשוב זי"ע השתוקק שרבינו יכתוב עבורו ספר תורה, אבל רבינו היה כבר לעת זקנותו, והביע את החשש שלא יזכה לסיים את כתיבת הספר, הבטיחו העטרת בצי שיזכה לגמרה של תורה, והואיל וכך לא הזדרז רבינו במלאכת כתיבת הספר, וסיים את כתיבתו כעבור חמש עשרה שנה...

הרה"ק החוזה זי"ע היה לו ג"כ ס"ת בכי"ק של רבינו, והיה נהוג שכשהיה נוסע בדרך נטל הס"ת עמו בכל הדרך, כיון שלא רצה לקרוא בס"ת אחר. (שלה"ט סי' קלו סעי' יח)

אף הרה"ק רבי מרדכי מנעשכיז זי"ע ביקש מרבינו שיכתוב עבורו ס"ת, ויעש כן, וכשגמר הוצרך להגיהו, נתנוהו למגיהים, וכדי להמריצם להגיה בדייקנות, אמרו להם שמי שימצא שגיאה יקבל סכום גדול, אחד המגיהים היה להוט אחר הממון, ולפיכך עשה במלת נגע מהגימ"ל נו"ן, אמר רבינו שהוא לא עשה טעות זאת, כי זוכר הכוונה שהיתה לו בעת שכתב תיבה זו, ואמר שהואיל ואיש זה מחק את הנגע מן התורה, ע"כ יקבלנו הוא, וכן הוה, שנעשה מצורע. (מפי כ"ק אדמו"ר מפשעווארסק)

לעילוי נשמת הרה"ח ר' **משה** בהרה"ח ר' **מרדכי זיידל לודמיר** ז"ל נלב"ע י"א טבת תש"ל ת.נ.צ.ב.ה.

נדבת הר"ר **שלמה בינעט** הי"ו לאירוסי בנו החתן **אהרן יהודה לייב** עב"ג בשעטו"מ זיכו לכט"ס ברו"ג

לע"נ הרה"ח ר' **שמואל** בהרה"ח ר' **שלמה גוטפריד** ז"ל נלב"ע ז' טבת תשפ"א ת.נ.צ.ב.ה. הונצח ע"י בני המשפחה שיחי'

נדבת הר"ר **שמעון רובין** הי"ו לרגל הולדת הבת תחי' יזכה לרוב נחת וכט"ס ברו"ג

לעילוי נשמת הרה"ח ר' **לוי יצחק** בן הרה"ח ר' **מרדכי שטרנברג** ז"ל נלב"ע ט' טבת תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

נדבת הר"ר **אברהם צבי ברגר** הי"ו לרגל נישואי בנו החתן **חיים דוב** הי"ו עב"ג הכלה תחי' בורא עולם בקנין השלם זה הבנין ויזכו לכל טוב סלה ברוחניות ובגשמיות

לע"נ הרה"ח ר' **יהודה צבי ברנדויין** ז"ל בהרה"צ ר' **יעקב מרדכי** זצ"ל נלב"ע י"ג טבת תשע"ד ת.נ.צ.ב.ה. הונצח ע"י בני המשפחה שיחיו

נדבת הר"ר **צבי זוננשיין** הי"ו לרגל הולדת הבן ני"ו יזכה לרוב נחת וכט"ס ברו"ג

נדבת הר"ר **מאיר ב"ר אליהו אקער** הי"ו לרגל הולדת הבת תחי' ייזכה לרוב נחת וכט"ס ברו"ג

נדבת הר"ר **אברהם מרדכי ברזל** הי"ו לרגל הולדת הבת תחי' יזכה לרוב נחת וכט"ס ברו"ג

ברכת מז"ט להר"ר **יעקב לודמיר** הי"ו ולבנו הר"ר **פנחס מנחם** הי"ו להולדת הנכדה-הבת תחי' יזכו לרוב נחת וכט"ס

נדבת הר"ר **אריה מרדכי ברי"א רבינוביץ** הי"ו לרגל הולדת הבת תחי' יזכה לרוב נחת וכט"ס ברו"ג